

# Informacja dla osób podróżujących do Pakistanu, Syrii Kamerunu, Afganistanu, Gwinei Równikowej, Etiopii, Iraku, Izraela, Somalii i Nigerii w odniesieniu do poliomyelitis

(Informacja opracowana na podstawie materiałów WHO z maja 2014 r.)

W dniu 5 maja 2014 r. Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) wydała komunikat, w którym określiła transgraniczne rozprzestrzenianie się dzikiego wirusa polio w roku 2014 jak wydarzenie nadzwyczajne stanowiące międzynarodowe zagrożenie dla zdrowia publicznego. WHO podkreśla, że obecna sytuacja może skutkować niepowodzeniem w prowadzonym od lat ogólnosiwiatowym programie mającym na celu całkowitą eradykację poliomyelitis na całym świecie.

W związku z powyższym, przed podróżą do Pakistanu, Kamerunu i Syrii, z zamiarem pobytu **powyżej 4 tygodni** w tych państwach, zaleca się:

- posiadanie aktualnego szczepienia przeciwko poliomyelitis, które zostało przeprowadzone nie dawniej, niż na 12 miesięcy przed planowanym terminem opuszczenia jednego z trzech wymienionych wyżej państw
- szczepienie powinno zostać udokumentowane w Międzynarodowej Książeczce Szczepień (ang. *International Certificate of Vaccination*), stanowiącej dowód szczepienia.

W przypadku braku aktualnego szczepienia, władze Pakistanu, Kamerunu lub Syrii mogą, w związku z wymogami WHO, oczekiwać wykonania szczepienia przed opuszczeniem terytorium kraju w stosunku do osób przebywających na ich terytorium powyżej 4 tygodni.

Z kolei przed podróżą do Afganistanu, Gwinei Równikowej, Etiopii, Iraku, Izraela, Somalii oraz Nigerii, z zamiarem pobytu **powyżej 4 tygodni** w jednym z wyżej wymienionych krajów, zaleca się posiadanie dokumentu poświadczającego wykonanie szczepienia przeciwko poliomyelitis, które zostało przeprowadzone nie dawniej, niż na 12 miesięcy przed planowanym terminem opuszczenia jednego z siedmiu wymienionych wyżej państw.

## Informacje nt. choroby

**Poliomyelitis** (inne nazwy to: ostre nagminne porażenie dziecięce, wirusowe zapalenie rogów przednich rdzenia kręgowego, choroba Heinego – Medina) jest wysoce zakaźną chorobą wywoływaną przez enterowirus, który jest zaraźliwy szczególnie dla dzieci poniżej 5 roku życia, ale **zachorować może każda niezaszczepiona osoba, bez względu na wiek**. Zakażenie następuje drogą pokarmową lub kropelkową przez styczność z zakażonym lub chorym człowiekiem, przedmioty i żywność lub wodę skażone wydzielinami z gardła lub kałem.

Zakażenie wirusem może przebiegać w postaci bezobjawowej (ale osoba zakażona jest nosicielem i może zakażać inne osoby) bądź mogą towarzyszyć mu niecharakterystyczne objawy takie jak: gorączka, zmęczenie, ból głowy, wymioty, sztywność karku, bóle kończyn. Zakażenie może mieć również ciężki przebieg, z porażeniem wiotkim, które obejmuje poszczególne grupy mięśni kończyn lub tułowia. Porażenia te są przeważnie niesymetryczne, mogą dotyczyć obu kończyn dolnych lub górnych, a czasem 4 kończyn jednocześnie. Niedowłady mają zwykle charakter trwały. Dodatkowo wśród osób, u których choroba przebiega z porażeniem, w ok. 10% dochodzi do zgonu.

Znane są 3 typy wirusa polio i wszystkie mogą powodować porażenia. Aktualnie z przypadków zakażeń przebiegających z porażeniem najczęściej izolowany jest typ dziki WPV1.

Nie istnieje skuteczne leczenie poliomyelitis. Największe znaczenie ma **zapobieganie zakażeniom poprzez stosowanie szczepień ochronnych**. U dzieci w Polsce, zgodnie z aktualnym Programem Szczepień Ochronnych (PSO) stosuje się 4 dawki szczepionki. Pierwsze dwie dawki, zawierające wirusa inaktywowanego (zabitego), podawane są w 1 roku życia w postaci iniekcji (tzw. szczepionka IPV). Trzecia dawka stanowiąca uzupełnienie szczepienia podstawowego podawana jest w 2 roku życia (również IPV w formie iniekcji). Czwarta dawka, stanowiąca szczepienie przypominające, jest stosowana w populacji dzieci w 6 roku życia – w postaci doustnej szczepionki zawierającej żywego wirusa (OPV).

**Podczas pobytu w rejonach, w których notowane są przypadki poliomyelitis, należy pamiętać o zachowaniu następujących ogólnych zasad:**

- spożywać jedynie potrawy poddane obróbce termicznej (gotowanie, pieczenie, smażenie, duszenie),
- spożywać jedynie pasteryzowane produktu nabiałowe (np. mleko),
- spożywać owoce i warzywa jedynie po wcześniejszym umyciu ich niezanieczyszczoną wodą,
- nie spożywać (nie kupować) potraw z ulicznych straganów,
- nie spożywać sosów, sałatek i surówek przygotowanych z surowych produktów,
- nie spożywać mięsa pochodzącego od dzikich gatunków zwierząt np. małp, nietoperzy, itp.,
- pić wodę jedynie przegotowaną, ewentualnie napoje butelkowane (jedynie butelki oryginalnie zamknięte), bezpieczne jest spożywanie kawy, herbaty, pasteryzowanego mleka,
- nie spożywać lodów przygotowanych na bazie soków i wody (sorbetów),
- unikać picia wody z kranu i innych otwartych źródeł, oraz nie stosować kostek lodu wytworzonych z wody zanieczyszczonej,
- przestrzegać higieny osobistej, w tym często myć ręce, szczególnie przed spożywaniem i przygotowywaniem posiłków, po wyjściu z toalety, po zmianie pieluch, po kichaniu, kaszlu; unikać dotykania rękoma okolic ust, oczu i nosa; zakrywać usta i nos podczas kichania i kaszlu; unikać kontaktu ze zwierzętami; unikać kontaktu z chorymi osobami.

Więcej informacji na temat tej choroby znajduje się na oficjalnych stronach:

- Światowej Organizacji Zdrowia <http://www.who.int/en/>
- Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób w Atlancie <http://www.cdc.gov/>
- Europejskiego Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób <http://www.ecdc.europa.eu/en/Pages/home.aspx>

W razie zachorowania w trakcie pobytu należy natychmiast poprosić o pomoc lekarską, zaś w przypadku wystąpienia niepokojących objawów chorobowych po powrocie z ww. rejonów należy niezwłocznie zgłosić się do lekarza, informując o przebytej podróży.

W celu uzyskania informacji o innych chorobach zakaźnych występujących w tych krajach należy przed wyjazdem do tych krajów skontaktować się z lekarzem medycyny podróży lub lekarzem medycyny chorób tropikalnych, najlepiej nie później niż 4 - 6 tyg. przed planowaną podróżą. Pozwoli to na przyjęcie zalecanej przez lekarza profilaktyki.

Informacje dotyczące bezpieczeństwa w ww. państwach znajduje się na stronie Ministerstwa Spraw Zagranicznych w zakładce „Polak za granicą”.